

Ár 2012, föstudaginn 8. júní, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **endurupptaka mál nr. 30/2011:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni upphaflega 16. maí 2011 með ódagsettri kvörtun lögmanns sóknaraðila. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 23. maí 2011, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust þann 3. júní 2011. Var bréfið sent lögmanni sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 20. júní 2011, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust frá lögmanni sóknaraðila með bréfi dagsettu 24. júní 2011. Óskað var eftir frekari gögnum sem bárust í september en óskað var eftir frekari gögnum sem bárust í byrjun nóvember 2011. Málinu var vísað frá með úrskurði dagsettu 30. nóvember 2011, með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, þar sem kröfur sóknaraðila voru taldar of óljósar og illa upplýstar.

Sóknaraðili óskaði eftir endurupptöku málsins í febrúar 2012. Fallist var á beiðni um endurupptöku. Þann 20. mars 2012 var varnaraðila gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Svör varnaraðila bárust með bréfi, dagsettu 16. apríl 2012. Þann 20. apríl 2012 voru svör varnaraðila send sóknaraðila og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust frá sóknaraðila, með bréfi dagsettu 26. apríl 2012.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 8. júní 2011.

II.

Málsatvik.

Þann 21. september 2009 krafðist A, reikningseigandi reiknings nr. X, hjá varnaraðila þess að varnaraðili afturkallaði prókúru sóknaraðila á reikningnum. Sama dag hafði sóknaraðili tekið út kr. 2.000.000 af reikningnum. Daginn eftir afturköllunina, þ.e. þann 22. september, tók sóknaraðili kr. 1.654.042 út af reikningum og eyðilagði hann í kjölfarið.

Varnaraðili féllst á að endurgreiða reikningseiganda kr. 1.654.042, þ.e. þá upphæð sem sóknaraðili hafði tekið út af reikningnum eftir að reikningseigandi hafði afturkallað prókúruna.

Þann 6. nóvember 2009 fékk sóknaraðili bréf frá varnaraðila þar sem hún var krafín um endurgreiðslu á umræddri fjárhæð og bent á að farið yrði í frekari innheimtuaðgerðir ef hún endurgreiddi ekki fjárhæðina. Í bréfinu kom fram að reikningseigandi hefði farið fram á það við varnaraðila að heimild sóknaraðila til úttektar af reikningnum yrði felld niður. Jafnframt að varnaraðili hefði gert mistök og ekki framkvæmt beiðni reikningseiganda. Þá kom fram varnaraðili hafi játað mistök sín og greitt reikningseiganda skaðabætur að fjárhæð kr. 1.654.042. Sóknaraðili svaraði bréfi varnaraðila og kvaðst ekki hafa vitað um að reikningseigandi hefði afturkallað prókúruna, hún hefði því verið í góðri trú um að henni væri heimilt að taka út af reikningnum.

Varnaraðili hefur krafið sóknaraðila um greiðslu kr. 2.184.391 vegna úttektar hennar af reikningi nr. X, sbr. innheimtumál bankans nr. Y. Samkvæmt skjalinu staða innheimtumáls nr. Y er viðmiðunardagur 4. febrúar 2011.

A, reikningseigandi lést þann 5. maí 2010. Upplýsingar um erfðaskrá hans bárust á spænsku. Skjalið var þýtt að beiðni nefndarinnar. Þýðing barst í byrjun nóvember 2011. Í skjalinu var staðfest að sóknaraðili væri eini erfingi A.

Í málinu liggur fyrir skjal, sem sóknaraðili lagði fram við endurupptöku, þar sem M Elvira Mendez Pinedo, lögfræðingur, staðfestir að gögn málsins séu lögleg. Vísar hún til þess að skipting dánarbúsins hafi farið fram þann 11. júní 2010, hjá sýslumanni á Spáni og að B hafi verið skipaður lögskipaður skiptastjóri. Þá komi fram í einu skjali málsins að sóknaraðili hafi verið eiginkona og eini erfingi A við andlát hans. Ekki sé um aðra erfingja að ræða. Þá séu gögn sem skiptastjóri hafi lagt fram hjá sýslumanninum í Alicante löggilt skjal og staðfesti að sóknaraðili sé eini erfingi.

Lögmaður sóknaraðila sendi varnaraðila bréf þann 3. febrúar 2011 þar sem þess var krafist að sóknaraðili fengi tafarlausa heimild til úttektar af reikningi hins látna hjá varnaraðila. Lögmaður sóknaraðila vísaði til stuðnings kröfum sínum til erfðaréttar sóknaraðila. Með bréfi dagsettu þann 25. mars 2011 hafnaði varnaraðili kröfu sóknaraðila.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun móttækinni 16. maí 2011. Úrskurður var kveðinn upp þann 30. nóvember 2011. Málið var endurupptekið að beiðni sóknaraðila í febrúar 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að viðurkenndur verði réttur sinn til að taka út peningaeign sem er á bankareikningi nr. X hjá varnaraðila. Jafnframt aðrar peningaeignir sem kunna að vera skráðar á nafn A hjá varnaraðila. Þess er nánar tiltekið krafist að viðurkennt verði að sóknaraðili hafi full eignar- og yfirráð yfir umræddum bankareikningi hjá varnaraðila og heimild til úttekta og annars er sóknaraðili kys sem einkaerfingi látins eiginmanns síns.

Sóknaraðili telur mál þetta heyra undir úrskurðarnefndina, þar sem ekki sé skilgreint í samþykktum nefndarinnar hversu víðtækt samningssamband aðila þurfi að vera til að eiga undir nefndina. Í fyrri úrskurðum hafi nefndin talið að almennt eigi að túlka hugtakið samningssamband rúmt þegar neytendur skjóti málum til nefndarinnar. Sú afstaða sé í samræmi við markmið nefndarinnar um að auðvelda viðskiptavinum

fjármálafyrirtækja að koma á framfæri kvörtunum vegna viðskipta við fjármálafyrirtæki og fá leyst úr þeim með skjótum og ódýrum hætti, sbr. úrskurðir úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 2/2001, 15/2003 og 15/2006.

Sóknaraðili vísar til þess að hún hafi verið eini erfingi A, sbr. þýðing löggilts skjalapýðanda á skráðri erfðaskrá. Þá byggir sóknaraðili á því að við andlát réttihafa inneignar á bankareikningi hafi hún sem réttmætur erfingi öðlast rétt til inneignarinnar á reikningi hins látna. Enginn annar aðili komi til greina.

Sóknaraðili telur sig hafa haft fulla heimild til úttektar af reikningnum. Hún hafi verið prókúruhafi að reikningnum og hafi ekki fengið tilkynningu um að henni væri ekki heimiluð úttekt. Sóknaraðili vísar til þess að varnaraðili hafi ákveðið að greiða hinum látna skaðabætur og þær séu nú eign sóknaraðila.

Sóknaraðili kveðst ekki kannast við að varnaraðili eigi staðreynda kröfu á hendur henni, sem varnaraðili vísar til og ekki hafi verið dæmt um greiðsluskyldu sóknaraðila. Því vísar sóknaraðili til þess að það sé vandséð að varnaraðili geti skuldajafnað meintri kröfu við lögmetan arf sóknaraðila.

Þá bendir sóknaraðili á að varnaraðili hafi engan rétt á að hafna að greiða út innstæðuna, enda sé innstæðan hvorki í eigu varnaraðila né á nafni hans. Um sé að ræða sérgreinda fjármuni á bankareikningi látins eiginmanns sóknaraðila. Telji varnaraðili sig eiga kröfu á hendur sóknaraðila sé það aðskilið mál sem varnaraðili verði að innheimta eftir öðrum leiðum.

Sóknaraðili vísar til þess að varnaraðili hafi aldrei svarað bréfum skiptastjóra varðandi upplýsingar og gögn svo hægt væri að taka innstæðu, löglega eign A, með í uppgjöri dánarbús hans.

Sóknaraðili vísar til þess að M. Elvira Mendez Pinedo, lögmaður og kennari í Evrópurétti, hafi yfirfarið öll spænsk og þýdd gögn til að taka af allan vafa um lögmati og niðurstöður.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá nefndinni. Til vara er þess krafist að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Til stuðnings aðalkröfu sinni vísar varnaraðili til þess að ágreiningsefnið eigi ekki undir starfssvið nefndarinnar sbr. a-liður 2. mgr. 3. gr. samþykktta fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, þar sem ágreiningsefnið varði ekki viðskipti sóknaraðila við varnaraðila. Sóknaraðili sé fyrrum prókúruhafi á reikningi viðskiptamanns, A, sem sé nú fallinn frá. Því sé ljóst að ágreiningurinn byggist ekki á samningssambandi á milli varnaraðila og sóknaraðila heldur á ætluðum réttindum sóknaraðila á grundvelli skipta á dánarbúi sem varnaraðili þyki sóknaraðili ekki hafa sýnt fram á með óyggjandi hætti. Úrlausn ágreiningsmála varðandi skipti á dánarbúum falli ekki undir starfssvið nefndarinnar heldur almennra dómstóla.

Í öðru lagi byggir varnaraðili aðalkröfu sína á því að málið sé það óljóst, illa upplýst og kröfur aðila svo óskýrar að það sé ekki tækt til úrskurðar, sbr. e-lið 6. gr. samþykktanna. Því til stuðnings bendir varnaraðili á að gögn málsins séu svo óskýr að þau sýni ekki með ótvíræðum hætti rétt sóknaraðila til fjármunanna á reikningi A. Orðalag þýðingar löggilts skjalapýðanda og annarra gagna sé með þeim hætti að varnaraðili fallist ekki á að búið sé að skipta búinu og að sóknaraðili sé réttmætur erfingi fjármunanna.

Í þriðja lagi vísar varnaraðili til þess að rétt sé að vísa málinu frá á grundvelli 7. gr. samþykktanna þar sem óhæft sé fyrir nefndina að taka afstöðu til málsins. Í því samhengi bendir varnaraðili á, til viðbótar fyrri vanköntum á málatilbúnaði sóknaraðila, að um sé að ræða afar sérstakar aðstæður og óskýr gögn sem sóknaraðili kveðjist hafa aflað frá Alicante á Spáni, sem rétt væri að dómstólar tækju afstöðu til við úrlausn málsins.

Til stuðnings varakröfu sinni vísar varnaraðili til þess að gögnin sem sóknaraðili leggi til grundvallar kvörtuninni beri ekki skýrt með sér að hún sé eigandi þeirra fjármuna sem hún krefjist. Sóknaraðili hafi lagt fram gögn á spænsku sem hafi verið þýdd að einhverju leyti. Varnaraðili geti ekki séð að sóknaraðili sé réttmætur erfingi fjármunanna að lögum og að búið sé að skipta búinu og að niðurstaða slíkra skipta hafi verið að henni væri rétt að krefjast innstæðu A á bankareikningi nr. Z. Þýðing skjalsins „aceptación y adjudicación de herencia otorgada por dona M“ virðist bera með sér að B, lögmaður M, hafi leitað til lögbókanda og beðið hann að staðfesta skjal sem hann haft lagt fram um að hún væri eiginkona A og þar með erfingi. Lögbókandinn C virðist staðfesta með undirritun sinni að hann meti það svo að staðfest sé að hún sé eiginkona A og að hún sé erfingi hans en hvergi komi fram að búið sé að ljúka skiptum á dánarbúi hans. Enga slíka yfirlýsingu sé að finna í gögnum málsins og telji varnaraðili að slík skipti hafi ekki farið fram eða sóknaraðili hafi heimild til einkaskipta. Í yfirlýsingu kæranda komi fram að B sé skiptastjóri búsins en það skarist á við upplýsingar í þýddri útgáfu fyrrnefnds skjals að B sé sem lögmaður, milligöngumaður og fulltrúi sóknaraðila. Varnaraðili telji rétt að ganga út frá því að þýdda útgáfa skjalsins sé rétt og að sóknaraðili sé að veita rangar upplýsingar um skipti búsins. Auk þess telji varnaraðili að gögn málsins séu það óskýr að varnaraðili geti ekki tekið til varna með fullnægjandi hætti varðandi hluta málsins sem snerti ágreining um erfðir.

Í öðru lagi vísar varnaraðili til þess að innstæða sú sem sóknaraðili geri kröfu um að fá greidda hafi verið greidd B sem skaðabætur vegna misnotkunar sóknaraðila á reikningi hans. Varnaraðili bendir á að bankinn hafi reynt án árangurs að endurheimta fjármunina frá sóknaraðila en án árangurs. Varnaraðili telji kröfu sóknaraðila í senn siðlausu og óeðlilega í ljósi aðstæðna. Varnaraðili eigi því kröfu á hendur sóknaraðila að sömu fjárhæð og hún krefjist greiðslu á úr hendi varnaraðila. Komist nefndin að þeirri niðurstöðu að krafa sóknaraðila sé réttmæt þá lýsi varnaraðili yfir skuldajöfnuði gagnvart kröfu sóknaraðila á grundvelli kröfu hans um greiðslu sömu fjárhæðar á hendur kæranda enda séu skilyrði skuldajafnaðar uppfyllt.

Þá vísar sóknaraðili til þess að um ólögmetta auðgun sóknaraðila væri að ræða fengi sóknaraðili fjárhæðina greidda.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að innstæðu á bankareikningi nr. X. Sóknaraðili krefst þess að viðurkenndur verði réttur sinn til að taka út peningaeign sem er á bankareikningi nr. X hjá varnaraðila. Jafnframt aðrar peningaeignir sem kunna að vera skráðar á nafn A hjá varnaraðila. Aðalkrafa varnaraðila er frávísunarkrafa. Byggir hann meðal annars á því að ekki sé samningssamband milli aðila.

Samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. samþykktanna fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, tekur nefndin til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreining milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis

annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé samningssamband milli aðila. Ekki er skilgreint í samþykktunum hversu víðtækt samningssamband aðila þurfi að vera til að eiga undir nefndina. Af þeim sökum fellur það í hlut nefndarinnar sjálfrar að túlka framangreint ákvæði samþykktanna.

Úrskurðarnefndin telur að almennt beri að túlka hugtakið samningssamband rúmt þegar neytendur skjóti málum til nefndarinnar. Sú afstaða er í samræmi við markmið nefndarinnar um að auðvelda viðskiptavinum fjármálafyrirtækja að koma á framfæri kvörtunum vegna viðskipta við fjármálafyrirtæki og fá leyst úr þeim með skjótum og ódýrum hætti, sbr. úrskurður úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 15/2003.

Í máli því sem hér um ræðir er deilt um innstæðu A, heitins, fyrrum eignmanns sóknaraðila, á reikningi nr. X. Skjöl málsins bera með sér að sóknaraðili sé eini erfingi A og að skipting dánarbús hans hafi farið fram hjá sýslumanni á Spáni. Hefur M. Elvira Mendez Pinedo, lögfræðingur, staðfest þann skilning og að skjölin séu lögleg. Þá liggur fyrir að ágreiningur aðila í málinu rekur rót sína til þess, að sóknaraðili hafði prókúru á reikningi eignmanns síns hjá varnaraðila, samkvæmt samningi þar um. Verður því að telja að samningssamband sé á milli sóknaraðila og varnaraðila í máli þessu. Verður því ekki fallist á að málinu verði vísað frá sbr. e-lið 6. gr. eða 7. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Sakarefni málsins lýtur að innstæðu A, heitins, hjá varnaraðila. Skjöl málsins bera með sér að sóknaraðili sé eini erfingi A og að skipti á dánarbúi hans hafi farið fram. M. Elvira Mendez Pinedo hefur, eins og áður sagði, staðfest að gögnin beri þetta með sér og að þau séu lögleg. Hefur varnaraðila ekki tekist að gera sennilegt að ekki beri að leggja umræddan skilningi í framlögð gögn. Verður því að miða við að skýra beri gögnin með áðurgreindum hætti.

Óumdeilt er að A var eigandi fjárens á reikningi nr. X. Þar sem sóknaraðili var eini erfingi A og skipti hafa farið fram á búi hans verður að telja að sóknaraðili eigi kröfu á hendur varnaraðila til greiðslu fjárens.

Varnaraðili hefur lýst því, að komist nefndin að þeirri niðurstöðu að krafa sóknaraðila sé réttmæt, lýsi hann skuldajöfnuði við kröfuna. Nefndin telur ekki fært í þessu máli að taka afstöðu til endurgreiðslukröfu bankans á hendur varnaraðila, en fyrir liggur að hún er umdeild og hefur sóknaraðili ekki kannast við að hafa vitað um afturköllun umboðsins þegar hún tók út umrætt fé, en varnaraðili hefur á hinn bóginn ekki stutt kröfuna gögnum um grandsemi sóknaraðila að þessu leyti. Engin tilraun hefur verið gerð af hálfu aðila til að fá upplýst hvort umræddu fé var varið til hagsbóta fyrir hinn látna eignmann, sóknaraðila sjálfa, eða með öðrum hætti. Er því ekki unnt að fallast á kröfu varnaraðila um að skuldajafna þessari umdeildu endurgreiðslukröfu við bankainnstæðu í þessu máli, en varnaraðila er á hinn bóginn heimilt að leita tryggingar og fullnustu í henni eins og öðrum eignum sóknaraðila eftir lögmæltum leiðum, eftir því sem honum tekst að færa sönnur á þessa kröfu.

Sóknaraðili krefst þess einnig að viðurkenndur verði réttur sinn til að taka út aðrar peningaeignir sem kunni að vera skráðar á nafni A hjá varnaraðila. Sóknaraðili hefur ekki gert tilraun til að sýna fram á að um aðrar peningaeignir geti verið að ræða á nafni A hjá varnaraðila. Verður því ekki hjá því komist að vísa kröfu sóknaraðila frá, með vísan til þess að hún sé of óljós og illa upplýst, sbr. e-liður 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Viðurkenndur er réttur sóknaraðila, M, til peningaeignar á bankareikningi nr. X hjá varnaraðila, F.

Kröfu sóknaraðila um að taka út aðrar peningaeignir sem kunni að vera skráðar á nafni A hjá varnaraðila, er vísað frá.

Reykjavík, 8. júní 2012

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason